

PERSONAXES DA HISTORIA DE GALICIA

Por: José López-Dóriga Aymerich

Relendo a historia de Galicia de Victoria Armesto, atópome cun personaxe que sempre me chamou a atención pola súa curiosa historia; trátase de Payo Gómez de Sotomayor que foi Mariscal de Castela, Cabaleiro da Banda, Señor de San Tomé do Mar, Portonovo, Vilamaior e Rianxo. Casado con Mayor de Mendoza que era sobriña do arcebispo Lope de Mendoza e coa cal tivo dous fillos lexítimos, Payo Gómez de Sotomayor que en 1451 vendeu todas as súas posesións en Galicia ao seu irmán Suero Gómez de Sotomayor.

O mundo occidental cristián estaba preocupado co avance dos turcos otománs pola Europa Oriental aniquilando o último reduto do Imperio Bizantino conquistando os reinos cristiáns de Serbia e Bulgaria. Occidente vía ao gran Tamerlán como a única solución para frear a expansión do Islam pola Europa Occidental, xa Francia e Inglaterra estaban sumidos na guerra dos 100 anos. Enrique III, rei de Castela e Galicia compartía o temor de toda Europa e ademais temía un posible entendemento dos otománs e os árabes de España polo que decidiu enviar á corte do gran Tamerlán unha embaixada encabezada por Payo Gómez de Sotomayor.

Payo Gómez de Sotomayor era dos Sotomayor da casa de Lantaño, unha familia relativamente pobre pero moi ilustre. Chegou á Tartaria (na actual Siberia Turquestán, Mongolia e Manchuria, habitada por turcos e mongois) e no nome de Enrique III de Castela visitou ao gran Tamerlán que era un nobre musulmán de orixe turco e mongol,

conquistador, líder militar e político o cal tiña ante si unha pedra que suaba cando mentías.

Sometido a un hábil interrogatorio diante da pedra, Payo evitou coidadosamente dicir unha soa verdade sen que por iso a pedra suase. Máis tarde algúns dos seus adversarios dirían que non todo o mérito era del, é que a pedra non entendía o galego. Despois de grandes agasallos, Payo permaneceu na corte e puido asistir á batalla de Ancara en territorio turco contra os otománs que gañou o gran Tamerlán para alivio do Occidente polo que Payo decidiu a súa partida para informar ao Rei de Castela do ocorrido.

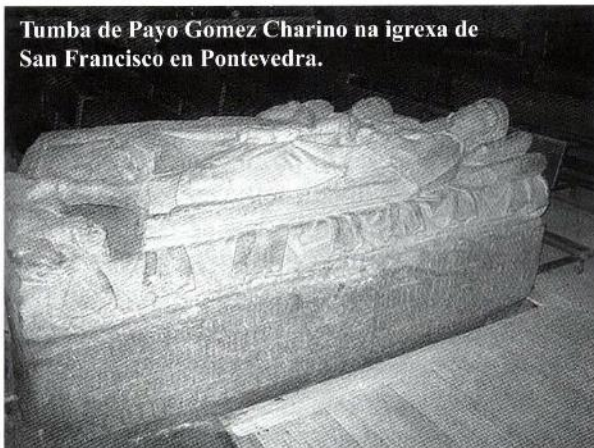
O gran Tamerlán entregou a dúas princesas húngaras, de gran beleza, para que se llas levara da súa parte ao Rei de Castela e xa de regreso e como se lle facía longo o camiño de Tartaria a España, Payo foi menos forte en resistir as tentacións eróticas que o que fora ante a pedra que suaba e deixou a unha das princesas en estado de boa esperanza.

Moi enfadado Enrique III ordenou a súa morte, pero como Payo tiña moi bos contactos na corte, ao final, en vez de degolalo, ordenáronlle que se casara coa húngara.

Payo, que non tiña un pelo de parvo e lle collera un pouco de manía á rapaza, fíxoo con tales reservas que repudiala á morte do Rei lle sería moi doado. E ese día non se fixo esperar moito xa que o Rei, non sen razón, lle chamaban Enrique “*el doliente*”.

Pouco despois da morte de Enrique III la expupila do gran Tamerlán foi recluída na torre de Santo Tomé de Cambados e como punto final de aquel estraño viaxe lle naceu unha filla coa húngara María que Payo casou co fidalgo galego Martín de Xunqueiras.

Tumba de Payo Gomez Charino na igrexa de San Francisco en Pontevedra.

Restos da Torre de Santo Tomé. Cambados.

